

Krystyna Ratajczyk

Uniwersytet Łódzki, Łódź, Polska

ORCID 0000-0001-8519-709X

Co w mediach piszczy, czyli o przypadkach gry językowej we współczesnych tekstach medialnych

Słowa kluczowe: gra językowa, język w mediach, medioteksty**Keywords:** language game, media language, media texts

Wstęp

Współczesny świat i współczesnego człowieka zdominowały przekazniki wiadomości, znane pod ogólną nazwą *media*. Trudno wyobrazić sobie dziś życie bez środków masowego przekazu, takich jak: telewizja, internet, radio, prasa. Można wręcz zaryzykować stwierdzenie, że „współczesny człowiek nie byłby w stanie funkcjonować bez mediów (szczególnie nowych) [...]” (Kozłowska 2016: 196). Pełnią one główną funkcję w komunikacji społecznej, pozwalając odbiorcom orientować się w rzeczywistości. Śmiało możemy stwierdzić za Luhmannem, że to, „co wiemy o naszym społeczeństwie czy w ogóle o świecie, w którym żyjemy, wiemy z mass mediów” (cyt. za: Płuchowska 2017: 35). Nie bez powodu media nazywa się czwartą władzą w państwach demokratycznych. Siła mediów jest bowiem tak potężna, że może kształtować społeczeństwo i politykę. Media mogą człowieka wylansować oraz zniszczyć, mogą wpłynąć na losy jednostek oraz państw.

Komunikacja medialna odbywa się za pomocą przekazów werbalnego i pozawerbalnego, mieszczących się w pojęciu *język mediów*. Język mediów od dawna jest przedmiotem badań lingwistów¹. W polu badawczym niniejszego artykułu znajduje się zaś

¹ Pierwsze polskie książki o języku prasy pojawiły się już w latach 80. XIX w. Wtedy jednakże były one poświęcone wyłącznie kwestiom poprawnościowym (zob. Pisarek 2007: 201–214). Natomiast wszelkie możliwe formy obecności językoznawcy na medialnym polu badawczym opisuje w swojej monografii M. Wojtak (2015: 15–29).

*język w mediach*². Podstawą metodologiczną moich rozważań jest podejście do gry językowej jako celowego odstępstwa od normy językowej, którego konsekwencją jest ograniczenie przezroczystości komunikatu (Gębka-Wolak 2005: 49). Celem rozważań jest z kolei przedstawienie przypadków gry językowej we współczesnych tekstach medialnych w aspekcie użytych w niej środków językowych.

Materiał badawczy (55 przykładów) stanowią teksty wyekscerpowane z mass mediów (internetu, prasy, radia i telewizji) w latach 2018–2023. Była to ekscerpca okazyjna, polegająca na zapisywaniu zasłyszanych wypowiedzi dziennikarzy (także polityków) w informacyjnych programach telewizyjnych lub audycjach radiowych (rzadziej), odnotowywaniu pasków pojawiających w programach informacyjnych i fragmentów wiadomości internetowych. Tematyka tekstów jest różnorodna – obejmuje treści polityczne, sportowe, obyczajowe, reklamowe itp. Wspólną cechą tych komunikatów jest obecna w nich gra językowa, sygnalizowana za pośrednictwem różnych zjawisk językowych.

Mediotekst. Język w mediach

Ważne w kontekście języka w mediach będzie pojęcie *mediotekstu*, używane w artykule synonimicznie do określenia *tekst medialny*. Jak sugeruje definicja słotwórcza, „*mediotekst* to tekst powstały w mediach” (Loewe 2018: 22) czy też „tekst istniejący w przestrzeni mediów masowych – tekst medialny [...]” (Loewe 2015: 253)³. Doprecyzowując pojęcie, należy zauważyć za L. Duskajewą, iż *mediotekst / tekst medialny* „jest zdarzeniem komunikacyjnym i społecznym; jest nośnikiem różnorodnych informacji, a przede wszystkim jest jednostką komunikacji” (cyt. za: Pstyga 2021: 17).

Poniższe rozważania na temat języka w mediach mają na celu wyodrębnienie takich jego cech, które implikują powstanie gry językowej w mediotekstach. Punktem wyjścia tych rozważań niech będzie stwierdzenie, że język naturalny jest „zbyt niedoskonałym narzędziem informowania, aby uznać je za jego podstawowe zadanie” (Kaszewski 2018: 51). Aby rozwinąć tę myśl, należy cofnąć się do rzeczywistości w Polsce sprzed 1989 r. i porównać sposób komunikowania w mediach przed zmianą ustroju i po niej, czyli po roku 1989.

Dawniej komunikacja medialna sprowadzała się do informowania lub komentowania. Dotyczyła ona mediów tradycyjnych – prasy, radia i telewizji, zwanych też mediami masowymi. Komunikowanie w tych mediach z założenia miało być transmisją

² Dane rozróżnienie podyktowane zostało podejściem I. Loewe (a wcześniej W. Pisarka, zob. Pisarek 2016), która proponuje odróżniać *język mediów* od *języka w mediach*. Według Loewe „oba wyrażenia – *język mediów* albo *język w mediach* – mogą implikować odmienne obiekty badawcze. Oto *język w mediach* pozwala poddać obserwacji codzienne wytwory tychże mediów” (Loewe 2020: 31). Badaczka postuluje, aby *język mediów* odnosił się do takich zwyczajów nadawcy medialnego, jak: technologia, cele, efekty specjalne, sposoby odbioru, efekty operacji mentalnych, psychologia i socjologia odbioru (Ibidem). Badając *język w mediach*, nie sposób nie odnosić się do *języka mediów*, gdyż oba wyrażenia konotują szeroko pojęte zmiany kulturowe, które w równej mierze dotyczą zarówno nadawcy medialnego, jak i masowego odbiorcy.

³ Badaczka rozszerza zakres znaczeniowy złożenia *mediotekst* nawet o takie niuanse, jak: szum, szmer, rys itp., które „mają w mediosferze znaczenie” (Loewe 2015: 253).

danych, czyli rzetelnym dziennikarstwem, dostarczającym informacji sprawdzonych i potrzebnych odbiorcy. Odbiorca nie miał wpływu na komunikację, realizował jedynie aspekt perlokucyjny. Ten typ komunikacji w mediach tradycyjnych charakteryzował się jednostronnością i brakiem symetrii (Kępa-Figura 2009: 96–97). Obecnie „media starają się mówić własnym głosem, ich szybka modernizacja i komercjalizacja sprawiają, że dla pozyskania odbiorcy muszą sięgać po nowe środki wyrazu, sposoby wysłowienia, gatunki [...]” (Wojtak 2015: 64). Zmiany, jakie zaszły w sposobie komunikowania w mediach po 1989 r., są odzwierciedleniem procesów demokratyzacji w języku⁴. Skutkiem tych procesów są pewne zjawiska, do których należy zaliczyć przede wszystkim upotocznienie języka służące pozornemu zmniejszeniu dystansu między nadawcą a odbiorcą, stworzeniu złudzenia bliskości między nimi, ułatwieniu kontaktu (Kudra, Kudra 2006: 343), rozszerzeniu grona odbiorców, zwiększeniu autentyczności przekazu, wprowadzeniu luzu komunikacyjnego (Kaszewski 2018: 55)⁵. Inne zjawiska to m.in.: wpływ języków obcych, chęć uatrakcyjnienia przekazu (głównie poprzez formę), ludyczność oraz sensacyjność – tzw. inforozrywka, zmiana hierarchii funkcji językowych (funkcja fatyczna przed funkcją informacyjną), interakcyjność, intertekstualność (Kudra, Kudra 2006: 344)⁶.

Jak twierdzi K. Kaszewski, „na szczególne wyróżnienie zasługuje [...] kategoria fatyczności rozumiana jako nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu” (Kaszewski 2018: 56). Kategoria ta wpisuje się w pierwotne i najważniejsze zadanie mowy, jakim było, według badaczy filogenezy, „podtrzymywanie więzi oraz wpływanie na innych” (Ibidem: 51). Nawiązując do przedstawionej wcześniej myśli podważającej informowanie jako podstawowe zadanie języka naturalnego i wysuwając na plan pierwszy funkcję fatyczną języka, należy zgodzić się z tezą K. Kaszewskiego:

Jeśli od początku funkcja informowania była podporządkowana funkcji nakłaniającej, integrującej oraz fatycznej, to współczesną komunikację medialną, nastawioną na perswazję i kontakt, można widzieć jako powrót do korzeni mowy ludzkiej (Kaszewski 2018: 51).

Wyeksponowana tu kategoria fatyczności, ale także ludyczność, chęć uatrakcyjnienia przekazu, mająca „pozyskać i zatrzymać jak najdłużej uwagę jak największej liczby odbiorców” (Ibidem: 53), implikuje wykorzystanie pewnych środków językowych, mieszczących się w pojęciu gry językowej.

⁴ Demokratyzacja w języku mediów miała wpływ na złagodzenie kryteriów poprawnościowych w polszczyźnie, o czym pisała Jadacka (1999).

⁵ Jak utrzymuje K. Kaszewski, „z uwagi na dużą zbieżność celów związek potoczności i medialności jest bardzo silny [...]” (Kaszewski 2018: 55), dlatego też „styl publicystyczny bywa uznawany za wariant stylu potocznego” (Ibidem: przypisy 51).

⁶ B. Kudra porównuje teksty medialne do tekstów *stricte* reklamowych, „których celem jest nie tylko sprzedaż produktu, lecz także satysfakcja odbiorcy z kontaktu z samym tekstem reklamy, co może przełożyć się następnie na zakup reklamowanego towaru” (Kudra 2011: 14). Wszystkie zabiegi służące uatrakcyjnieniu przekazu, które zostaną zaprezentowane w niniejszym artykule, sprzyjają reklamie tekstu.

Gra językowa

Temat gry językowej doczekał się obszernej literatury przedmiotu i wciąż zajmuje kolejne pokolenia językoznawców. Nie będę jednak omawiać szczegółowo teorii gry językowej – mimo że jest ona przedmiotem badań niniejszego artykułu – z uwagi na wymogi redakcyjne, a także by nie zatracić celu prezentowanych rozważań⁷. Tak więc punktem wyjścia badania przypadków gry językowej w niniejszym szkicu będzie identyfikowanie danego zjawiska – za M. Gębka-Wolak – jako celowego naruszenia normy językowej, „czego oczywistą konsekwencją jest ograniczenie przezroczystości komunikatu” (Gębka-Wolak 2005: 49). Innymi, niejako wtórnymi, choć niezwykle istotnymi dla niniejszej analizy cechami gry językowej będą: ludyczność powstała z elementu „zaskoczenia, inności, pogwałcenia reguł języka i norm jego użycia” (Chrzanowska-Kluczevska 2005: 13), „wspólnota wiedzy (językowej oraz pozajęzykowej) nadawcy i odbiorcy” (Kępa-Figura 2009: 106) oraz pobudzenie odbiorcy do odszukania intencji nadawcy⁸ (Ibidem).

Przypadki gry językowej w mediotekstach (prezentacja materiału)

Jak słusznie zauważa M. Gębka-Wolak, „tworzywem gier językowych są środki należące do różnych poziomów systemu językowego, jednak najczęściej wykorzystywane są środki leksykalne” (Gębka-Wolak 2005: 49). Poniżej przeanalizowano zabiegi językowe stosowane w komunikacji z dominantą interakcyjną, w których realizuje się gra językowa. Materiał badawczy ze względu na objętość artykułu został wykorzystany wybiórczo.

Kontaminacja

a) kontaminacja wyrazowa

*No to już mamy pierwsze wyjaśnienie porażki z Japonią..... będzie za gorąco! A wczoraj na pseudo-konferencji, a raczej jej parodii, trener **Zawałka** powiedział, że oni w Soczi chodzą trenować dopiero o 18:10 gdy słońce już zachodzi! Wcześniej się nie da „trenować” bo jestzbyt gorąco. No i w tym elemencie trenerzyna z Bożej łaski, również się nie wstrześli w swoim genialnym planie zdobycia tytułu mistrza świata (<https://sport.onet.pl/mundial-2018/reprezentacja-polski/mundial-2018-kamil-glik-o-postawie-polski-w-rosji/8mmqxwk>, dostęp: 26.06.2018).*

Komentarz do artykułu *Kamil Glik: po mistrzostwach przyjdzie czas rozliczeń*.

Grę językową tworzy ironiczna kontaminacja o odcieniu pejoratywnym: *Zawałka* = *zawalić* + *Nawałka* (‘nazwisko trenera piłkarskiego’). Można ją odczytać jako: *Nawałka, który wszystko zawala*. Kontaminat wyraża dezaprobatę dla Adama Nawałki,

⁷ Teoria gry językowej znajduje się w cytowanych w tekście pozycjach. Niektóre z tekstów pochodzą z numeru czasopisma poświęconego *stricte* grze językowej – „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Studia Slavica X” 2005, z. 374: *Gra językowa*.

⁸ Cecha ta wynika z nadrzędnego celu każdej gry językowej, którym jest „intensyfikacja procesów myślowych odbiorcy” (Kępa-Figura 2009: 106).

którego obwiniano za niepowodzenia Polski na Mundialu w 2018 r. O mierności trenera w oczach autora komunikatu świadczy też określenie *trenerzyzna z Bożej łaski*.

Irenissima na mecie życia (tytuł).

To najsmutniejszy moment w mojej 49-letniej pracy dziennikarskiej. Niełatwo bowiem pisać tekst pożegnania największej polskiej sportsmenki w historii, a jednocześnie osoby, dla której było się przez lat wiele podstawowym kronikarzem nie tylko lekkoatletycznej kariery [...] (https://www.przegladsportowy.pl/lekkoatletyka/pozegnanie-ireny-szewinskiej/4p2vd32, dostęp: 30.06.2018).

Zabieg gry językowej wykreował okazjonalizm z wyrazem aprobaty *Irenissima* = *Irena* + *bravissima* (forma wyjściowa *bravissimo* ‘wykrzyknik oznaczający najwyższą pochwałę, największe uznanie; nadzwyczajnie, wybornie, wspaniale’, tu – forma żeńska: ‘świetna, wspaniała’). Kontaminat, jak również tekst komunikatu, jest wyrazem najwyższego uznania dla Ireny Szewińskiej.

Dziś wciąż mamy jeszcze, jak to określają słuchacze, lipcopad, ale od jutro pogoda ma się zdecydowanie poprawić (Polskie Radio 24, 2.07.2018).

Grę językową realizuje żartobliwa kontaminacja *lipcopad* = *lipiec* + *listopad*, co oznacza jesienną pogodę (listopadową) latem (w lipcu).

„Polsat powoli staje się PiSsat”. *Co na to Gawryluk?* (tytuł).

„Więcej PiSu w Polsacie”, „To to samo co TVPiS”, „Przyjmą kogoś z TV Trwam?” – takie komentarze od kilku tygodni pojawiają się w sieci. Co myśli o nich szefowa pionu informacji i publicystyki Dorota Gawryluk? (https://www.msn.com/pl-pl/wiadomosci/polska/polsat-powoli-staje-się-pissat-co-na-to-gawryluk/ar-BBMBB22?ocid=spartandhp, dostęp: 29.08.2018).

Gra językowa uwidacznia się w ironicznych okazjonalizmach o odcieniu pejoratywnym: *PiSsat* = *PiS* + *Polsat* i *TVPiS* = *TVP* + *PiS*. Kontaminacja mówi o „skręcaniu Polsatu w prawo”, czyli częściowym reprezentowaniu interesów partii rządzącej, co jest równoznaczne z przejęciem przez Polsat narracji TVP, która uchodzi za stację sprzyjającą czy wręcz oddaną PiS. Szyderczy wydźwięk komunikatu potęguje fraza: „Przyjmą kogoś z TV Trwam?”.

***Miau* tomografię bez kolejki** (tytuł) („Super Express”, 22 marca 2019, nr 69, s. 10).

O pobitym kocie, znalezionym przez lekarzy pod drzwiami kliniki w Przemyślu.

Grę językową tworzy żartobliwa kontaminacja *miau* = *miau* (‘wykrzyknik nazywający dźwięk wydawany przez miauczącego kota’) + *miał*.

[...] *wyduje mi się, idąc tak narracją pana Matczaka, że rzeczywiście, jak Platforma przegrывa, i to jest gdzieś zapisane w konstytucji, tylko nikt tego nie może znaleźć. – To jest*

w konstytucji pana Romana Giertycha. Ona się nazywa **koństytucja**, ale to jest prawie to samo. – To może być **koństytucja** i tusz może być sympatyczny, dlatego on się tak pojawia i znika, ale chodzi o to, że demokratycznie jest wtedy, jak wygrywa Platforma i to jest już jasno określone [...] (W tyle wizji, TVP Info, 16.07.2020).

Gra językowa realizuje się w ironicznej kontaminacji o odcieniu pejoratywnym *koństytucja* = *koń* + *konstytucja*. Nowotwór językowy nawiązuje do żartobliwego kryptonimu Romana Giertycha – *koń*⁹. Ironiczny komentarz prowadzących program dotyczy protestów opozycji po wyborach prezydenckich wygranych przez Andrzeja Dudę.

Nazwał prezydenta „**Dudaszem**”, „jełopem” i „gó***m”. Grozi mu pięć lat więzienia (tytuł) („Wprost”, <https://www.msn.com/pl-pl/wiadomosci/polska/nazwal-prezydenta-duda-szem-jelopem-i-go-m-grozi-mu-piec-lat-wiezienia/ar-BB1focrk?ocid=msedgdhp>, dostęp: 7.04.2021).

O znieważeniu Andrzeja Dudy przez Pawła Chojeckiego – pastora wspólnoty z Lublina.

Grę językową tworzy obraźliwa kontaminacja: *Dudasz* = *Duda* + *Judasz*.

Jaśniechamskie zachowanie. Radosław Sikorski brutalnie zaatakował europosłankę Beatę Kępcę. *Walnij się w zatłuszczony łeb* (tytuł) („Super Express”, 22 października 2021, nr 247, s. 2–3).

O sporze B. Kępy z R. Sikorskim dotyczącym Lasów Państwowych. Spór zakończyła replika R. Sikorskiego: *Walnij się w zatłuszczony łeb*. Słowa te wywołały ogólne oburzenie.

Zabieg gry językowej realizuje kontaminacja z wyrazem dezaprobaty *jaśniechamskie* = *jaśniepańskie* + *chamskie*. Neologizm nawiązuje do osoby Radosława Sikorskiego jako właściciela dworku w Chobielinie („Pan z Chobielina”), który w prostacki, ordynarny, chamski sposób potraktował kobietę.

Porównują go do Ronaldinio i mówią o nim nawet Lewandinio („Radio ZET”, 6.08.2022).

O Robertcie Lewandowskim, który przeszedł do klubu piłkarskiego FC Barcelona.

Grę językową tworzy żartobliwa kontaminacja z wyrazem aprobaty *Lewandinio* = *Lewandowski* + *Ronaldinio*.

Wybierz doskonały smak i orzeźwienie. Bądź Lechendą („Metro”, 6.08.2022).

Reklama piwa Lech.

Gra językowa realizuje się w kontaminacji *Lechenda* = *Lech* + *legenda*. Twórcy reklamy dają do zrozumienia, że jest to najlepsze piwo, które już przeszło do legendy.

⁹ Kryptonim ten stworzył Jarosław Kaczyński, który porównał R. Giertycha, ze względu na jego wygląd, do konia („Kaczyński o «prokuratorze wyglądającym jak koń». Giertych zareagował. Do dyskusji włączył się Sikorski”, <https://wiadomosci.dziennik.pl/polityka/artykuly/8591341,jaroslaw-kaczyński-roman-giertych-kon-radoslaw-sikorski.html>, dostęp: 4.02.2023).

„Ogórki”, „Jakimowicze” i Kurski są dla nas, większości Polaków, symbolami hańby, twarzami **kurwizji**, kłamiącej i jątrzącej non-stop, szczującej na ludzi, wypychającej nam chamską propagandę i słono opłacanej z naszych podatków [...] (Kinga Rusin kontruje Magdalenę Ogórek „Chorągiewka TVPiS”, Onet Plejada, <https://plejada.pl/newsy/kinga-rusin-kontruje-magdalene-ogorek-i-przy-okazji-uderza-w-polski-rzad/xyxtdm8>, dostęp: 28.08.2022).

Grę językową funduje okazjonalizm z wyrazem dezaprobaty i pogardy: *kurwizja* = *Kurski* + *telewizja*. Oznacza on telewizję Kurskiego (TVP), czyli telewizję publiczną zarządzaną przez J. Kurskiego, służącą władzy PiS. Tekst wpisuje się w spór dziennikarzy niepopierających rządu z dziennikarzami pracującymi w TVP.

Zdecydowana walka z putinflacją (Wiadomości TVP, pasek informacyjny, 7.09.2022).

Grę językową tworzy kontaminacja z wyrazem dezaprobaty *putinflacja* = *Putin* + *inflacja*. Oznacza ona inflację spowodowaną wojną na Ukrainie, w której agresorem jest Rosja.

„**Kurzopki**” oficjalnie razem na ściance. Skomentowali zachowanie Smaszcz (tytuł) (<https://www.msn.com/pl-pl/rozrywka/gwiazdy/kurzopki-oficjalnie-razem-na-ściance-skomentowali-zachowanie-smaszcz/arAA144kL8?ocid=entnewsntp&pc=U531&cvid=8db7964f6eaf4645ddd730d2c8605c95>, dostęp: 14.11.2022).

Grę językową kreuje żartobliwy okazjonalizm *Kurzopki* = *Kurzajewski* (‘nazwisko dziennikarza’) + *Cichopki* (‘żartobliwe określenie byłych już małżonków: K. Cichopek i M. Hakiela’). Jest to przydomek K. Cichopek i M. Kurzajewskiego – pary prezenterów, którzy są też parą w życiu.

b) dekompozycja¹⁰

Eurowizja 2022. Och! Man! Mamy to! Polak wreszcie w finale Eurowizji (tytuł) (<https://www.msn.com/pl-pl/rozrywka/news/eurowizja-2022-och-man-mamy-to-polak-wreszcie-w-finale-eurowizji/ar-AAxcEfa?ocid=entnewsntp&cvid=d44cd27248bb477cb311f6bba4ca6ecc>, dostęp: 13.05.2022).

Grę językową realizuje żartobliwy okazjonalizm z wyrazem aprobaty, powstały na skutek dekompozycji nazwiska Krystiana Ochmana: *Och! Man!* = *Ochman* + *och!* (‘wykrzyknik wyrażający spontaniczną reakcję mówiącego na nieoczekiwane odzucie lub zaskakującą informację, tu – wyrażenie zachwyty’, *man!* – *ang.* mężczyzna,

¹⁰ Dekompozycja jest typem kontaminacji graficznej, w której szczególną uwagę przywiązuje się do zapisu. Okazjonalizmy graficzne mają więc na celu przyciągnięcie uwagi czytelnika. Ujawniają nieoczekiwaną złożoność wyrazu. Dekompozycja jest najczęściej wykorzystywana w nagłówkach.

człowiek, facet). Kontaminat jest wyrazem uznania i zachwytu dla występu K. Ochmana (faceta, mężczyzny) na Eurowizji.

O KURDE, ALE Z NIEJ SZATAN! Barbara K. Sz. Oskarżona (tytuł)

(<https://www.msn.com/pl-pl/rozrywka/news/o-kurde-ale-z-niej-szatan-barbara-k-sz-oskarzona/ar-AAxbQuj?ocid=entnewsntp&pc=U531&cvid=8b936148bf774288a779571e969d23e2>, dostęp: 13.05.2022).

Komentarz do emocjonalnego wpisu aktorki B. Kurdej-Szatan opisującego funkcjonariuszy straży granicznej („maszyny bez mózgów i mordercy”), którzy blokowali możliwość niesienia pomocy uchodźcom na granicy polsko-białoruskiej.

Gra językowa wykorzystuje żartobliwo-ironiczną dekompozycję nazwiska aktorki Barbary Kurdej-Szatan: *kurde* ('rodzaj przekleństwa') + *Kurdej-Szatan* + *szatan* ('o kimś złym, przewrotnym, podstępny').

2. Kontaminacja frazeologiczna

a) kontaminacja dwóch frazeologizmów

Do trzech razy... nie sztuka. Polska dopiero dziewiąta w 18. Konkursie Piosenki Eurowizji dla Dzieci (tytuł).

Tym razem się nie udało. Reprezentująca nasz kraj dziesięcioletnia Alicja Tracz nie wygrała 18. Finału Konkursu Piosenki Eurowizji dla Dzieci, Polska nie powtórzyła więc sukcesów sprzed roku i dwóch lat (<https://www.onet.pl/muzyka/onetmuzyka/eurowizja-ju-nior-2020-co-dzialo-sie-na-konkursie-w-tvp/t57cbv7,681c1dfa>, dostęp: 30.11.2020).

Zabieg gry językowej funduje kontaminacja *do trzech razy... nie sztuka*, powstała w wyniku skrzyżowania frazeologizmów: *do trzech razy sztuka* ('coś może udać się za trzecim razem') + *nie sztuka* być kimś, coś zrobić ('nie jest trudne być kimś, zrobić coś'). Jak widać, okazjonalizm, poprzez zaprzeczenie, zyskał znaczenie: 'coś może nie udać się za trzecim razem'.

Niemieckie media: Kim Dżong Putin (tytuł) (<https://www.msn.com/pl-pl/wiadomosci/polska/niemieckie-media-kim-dzong-putin/arAAUEkkn?ocid=entnewsntp&pc=U531>, dostęp: 5.03.2022).

Komentarz dotyczy porównania przez niemieckie media Władimira Putina do politycznie odizolowanego Kim Dżong Una – w sytuacji, gdy Putin nie podejmie negocjacji i nie wyjdzie z twarzą z konfliktu.

Grę językową tworzy okazjonalizm o pejoratywnym odcieniu *Kim Dżong Putin*, powstały w wyniku kontaminacji frazemów *Kim Dżong Un* + *Władimir Putin*¹¹.

¹¹ Frazeologia pojmowana jest w artykule szeroko, włącza też nazwiska (imię i nazwisko) znanych osób niosące ze sobą określone konotacje.

*Czy to krytyka niezasadna, czy **trafienie w punkt... widokowy** (komentarz dziennikarza) (Wydarzenia, Polsat, 19.11.2022).*

Wypowiedź nawiązuje do kontrowersyjnego punktu widokowego w Dzierżoniowie, z którego można podziwiać całą okolicę. Jednak w dniu otwarcia mgła uniemożliwiła jakikolwiek widok, w związku z czym pojawiły się pytania, czy taki punkt jest potrzebny – zwłaszcza że Ślęzę widać z innych miejsc.

Gra językowa uwidacznia się w żartobliwo-ironicznej kontaminacji *trafienie w punkt... widokowy* = *trafienie w punkt* (*trafić w punkt*) ('trafnie, w zwięzły sposób coś określić') + *punkt widokowy* ('wzniesione miejsce w terenie, z którego roztacza się atrakcyjny, szeroki widok na okolicę'). Okazjonalizm jest wypadkową znaczeń obydwu komponentów, przez co zyskał nowe, uaktualnione znaczenie: 'czy krytyka punktu widokowego w Dzierżoniowie jest trafna, zasadna'.

Mieście oko na Maroko (tytuł) („Super Express”, 9 grudnia 2022, nr 286, s. 20).

O tym, aby nie lekceważył *pozornie niepasujących do ćwierćfinałowego towarzysztwa Marokańczyków*, którzy na Mistrzostwach Świata w Katarze mogą sprawić niespodziankę w starciu z Portugalią.

Grę językową kreuje żartobliwa kontaminacja *mieście oko na Maroko* = *mieć oko na kogoś, na coś* ('pilnować, strzec kogoś, czegoś, czuwać nad kimś') + *jedno oko na Maroko, a drugie na Kaukaz* ('żartobliwie o zezie'). Zabieg nie doprowadził do połączenia znaczeń obydwu frazeologizmów, tylko wykorzystał komponent *Maroko* z drugiego frazeologizmu jako metonimię 'drużyna Maroka'. Kontaminacja jest kontynuacją znaczenia frazeologizmu *mieć oko na kogoś, na coś* 'należy być czujnym, nie lekceważyć drużyny Maroka'.

b) kontaminacja frazeologizmu z wyrazem (wyrazami)

PoNITCE do medalu (tytuł).

Mateusz Ponitka (29 l.) może być z siebie dumny. Lider polskiej kadry zagrał wspaniałe spotkanie przeciwko Słoweńcom (90:87), został wybrany koszykarzem spotkania, a jego gra całkowicie przyćmiła grę utytułowanych przeciwników („Super Express”, 16 września 2022, nr 216, s. 24).

Grę językową realizuje kontaminacja z wyrazem aprobaty *PoNITCE do medalu* = *Ponitka (Ponitce)* ('nazwisko koszykarza') + *po nitce do kłębka* (dojść, trafić itp.) ('dojść do czegoś, wykryć, wyjaśnić coś przez cierpliwe śledzenie szczegółów jakiejś sprawy') + *medalu*. Elementem fundującym grę i trudnym do rozszyfrowania bez kontekstu wydaje się komponent z wyróżnieniem graficznym *PoNITCE*, kryjący nazwisko koszykarza i nadający, wraz z zastąpioną częścią frazeologizmu, nowe znaczenie kontaminacji: 'dzięki wspaniałej grze Mateusza Ponitki koszykarska reprezentacja Polski ma szanse na medal w mistrzostwach Europy'.

Klamra zapadła, czas więc ostudzić zapędy mieszkańców (komentarz dziennikarza) (*Express*, TTV, 13.11.2022).

O założeniu specjalnej klamry na kaloryferach, uniemożliwiającej podkręcanie grzejników w jednej ze spółdzielni mieszkaniowych w Pabianicach.

Grę językową funduje żartobliwa kontaminacja *klamra zapadła* = *klamra* + *klamka zapadła* ('stało się coś, czego nie da się cofnąć, odwołać'). Kontaminacja uaktualniająca sens frazeologizmu, który legł u jej podstaw, zręcznie łączy znaczenia obydwu komponentów wyjściowych, przez co zyskuje nową treść. Należy zauważyć, że grą językową jest także pozostała część wypowiedzi dziennikarza, w której przenośne znaczenie słowa *ostudzić* (zapędy) gra z kontekstem przywołującym jego znaczenie pierwotne ('obniżyć temperaturę czegoś').

Człowiek psu wilkiem (napis na pasku) (*Wydarzenia*, Polsat, 23.08.2022).

O okaleczonych i porzuconych zwierzętach.

Grę językową tworzy kontaminacja z wyrazem dezaprobaty *człowiek psu wilkiem* = *człowiek człowiekowi wilkiem* ('ludzie są zawistni, nieżyczliwi dla siebie nawzajem') + *psu*. Aktualizacja sentencji łacińskiej za pośrednictwem wymiany komponentu: *człowiekowi – psu* odświeża jej sens: 'ludzie są nieżyczliwi, źli dla psów'.

3. Intertekstualność, czyli nawiązanie do innych tekstów

– *Nie wiem, wiesz może jak pies Rafała Trzaskowskiego się wabi? Coś na b, Bąbel? Bo chciałem powiedzieć słowa słynne Aleksandra Kwaśniewskiego: Rafale Trzaskowski i tu... nazwa psa miała paść, nie idźcie ta drogą, z tego powodu, że nawet tak wybitni przywódcy jak Lenin i Stalin jednak nie nazwali swoich partii, swojej partii, bo to ta sama była „Ruch Lenina”, „Ruch Stalina” tylko partią bolszewików więc nie wiem, czy to się w ogóle optaca.*

Po pojawieniu się w tle zdjęcia R. Trzaskowskiego z psem: – **Rafale Trzaskowski i Bąblu... no, a dalej to już powiedziałem. Nie idźcie tą drogą... O ile ta droga istnieje, bo ona może nie istnieć** (*W tyle wizji*, TVP Info, 14.07.2020).

Komentarz dziennikarza do zamiaru stworzenia przez prezydenta Warszawy „Ruchu Rafała Trzaskowskiego”.

Gra językowa polega na modyfikacji słynnego powiedzenia A. Kwaśniewskiego, które można już zaliczyć do kanonu skrzydlatych słów: *Myśmy to już przeżyli, nie idźcie tą drogą – Jarosławie Kaczyński, Lechu Kaczyński, Ludwiku Dorn... i Sabo nie idźcie tą drogą. Nie idźcie tą drogą!*¹². Zazwyczaj przywołuje się je w skróconej wersji

¹² „To zaskakujące wezwanie zawarł w swoim przemówieniu Aleksander Kwaśniewski podczas konwencji wyborczej SLD w Szczecinie 9 października 2007 r.” (*Ludwiku Dorn i Sabo nie idźcie tą drogą*, <https://wiadomosci.wp.pl/najwieksze-wpadki-6105535532786305g/4>, dostęp: 10.02.2023). Były prezydent zdradzał wówczas objawy „choroby filipińskiej”, czyli nietrzeźwości.

Ludwiku Dorn... i Sabo nie idźcie tą drogą. Modyfikacja ma charakter ironiczny o odcieniu pejoratywnym.

Kierowcy wszystkich krajów łączą się... w bólu (komentarz dziennikarza) (*Wiadomości*, Polsat, 23.06.2022).

O rosnących cenach benzyny na świecie.

Grę językową tworzy żartobliwoironiczna modyfikacja hasła *Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!*, będącego sztandarową formułą jedności międzynarodowego ruchu robotniczego. To skrzydlate słowo jest zdaniem kończącym *Manifest Komunistyczny* K. Marksa i F. Engelsa. Modyfikacja polega na kontaminacji z komponentem *kierowcy* oraz z frazeologizmem *łączyć się w bólu* ('formuła kondolencyjna'). Ogrywanie podniosłego wezwania trywializuje je, ponieważ zostało ono wykorzystane do przedstawienia banalnej treści.

4. Defrazeologizacja¹³

Kamień z serca... i z nerek (TVP, 20.07.2022).

Reklama fitolizyny stosowanej na kamicę nerkową.

Gra językowa polega na podwójnym odczytaniu konstrukcji językowej *kamień z serca* – jako związku frazeologicznego¹⁴ ('ktoś pozbył się troski, zmartwienia, doznał uczucia ulgi') oraz jako związku luźnego z dosłownym (nierealnym) znaczeniem za sprawą więzi jednego z komponentów z kontekstem (*serce – nerki*), co prowadzi do defrazeologizacji. Sens reklamy pozostaje metaforyczny: fitolizyna skutecznie usuwa kamienie z nerek, co przynosi ulgę choremu.

Zwolennicy musztardy wyciągają ręce do nieba z prośbą o deszcz. Ale to już niestety musztarda po obiedzie (komentarz dziennikarza) (*Express*, TTV, 22.07.2022).

O braku musztardy we Francji w związku z suszą, która powoduje niskie zbiory gorczycy.

Gra językowa opiera się na umieszczeniu frazeologizmu *musztarda po obiedzie* ('rzecz spóźniona, już nieaktualna, niepotrzebna') w kontekście, w którym występuje homonimiczny względem głównego komponentu związku wyraz *musztarda* 'przyprawa kulinarna', co wywołuje efekt komiczny. Kontekst nie doprowadza do udosłownienia frazeologizmu, choć wyraz *musztarda* może częściowo przywołać jego strukturalne znaczenie. Sens frazeologizmu: prośby smakoszy musztardy o deszcz są spóźnione, niepotrzebne.

¹³ Defrazeologizacją są także kontaminacje frazeologiczne, prowadzą bowiem do aktualizacji frazeologizmu, nadają mu nowe znaczenie, a często wskrzeszają jego pierwotne, strukturalne znaczenie, przywracając obrazowość, świeżość, zatartą ekspresyjność. W artykule za uważalna jest jednak defrazeologizacja jako osobny zabieg językowy, w którym uczestniczy frazeologizm w niezmienionej lub nieco zmodyfikowanej postaci (nie za sprawą kontaminacji).

¹⁴ Pełna forma frazeologizmu brzmi *kamień spadł z serca komuś*.

Można by pomyśleć, że **prędzej komuś kaktus na dłoni wyrośnie niż bananowce w Polsce**. A jednak... [...]. Zdania na temat takiej roślinności są podzielone. Jedni twierdzą, że **z palmami nie ma lipy**. A niektórzy uważają, że temu, kto wpadł na taki pomysł chyba **palma odbiła**. Nie ma co narzekać. Podobno na widok **bananowców** może pojawić się **banan... na twarzy** (komentarz dziennikarza) (*Teleexpress*, TVP, 23.08.2022).

O zasadzonych bananowcach i palmach (agawach) w Szczawnie Zdroju.

Gra językowa wykorzystuje współwystępowanie w tekście frazeologizmów mających komponent roślinny z leksemami oznaczającymi rośliny. Powoduje to defrazeologizację, czyli odtworzenie dosłownego znaczenia frazeologizmu, przywrócenie jego obrazowości. Najwyraźniej widać to w kontekstowej realizacji frazeologizmu *prędzej komuś kaktus na dłoni wyrośnie niż...*¹⁵ ('o czymś, co nigdy nie zostanie zrealizowane, nie dojdzie do skutku'), któremu obrazowość przywraca uzupełnienie: *niż bananowce w Polsce*. Jednakowoż cytowany związek frazeologiczny zachowuje też swoje metaforyczne znaczenie: sadzenie bananowców w Polsce nie dojdzie do skutku. Podobną grę widać w zaktualizowanych za sprawą kontekstu (z palmami, na widok bananowców) połączeniach nie ma lipy, palma odbiła i banan na twarzy. Pierwsze z nich, na podstawie znaczenia słowa lipa ('oszustwo, kłamstwo, nieprawda'), oznacza 'nie ma oszustwa, jest ok', drugie (palma odbiła) – to 'ktoś stracił równowagę psychiczną, oszalał, trzęcie (banan na twarzy) określa 'szeroki i szczery uśmiech'. Jednakże za sprawą 'roślinnego' kontekstu trudno nie dostrzec pierwotnej obrazowości połączeń.

Do politycznego pieca dokładać nie trzeba. Tam zawsze gorąco (*Wydarzenia*, Polsat, 28.09.2022).

Komentarz dziennikarki po materiale dotyczącym cen węgla.

Gra językowa polega na rozwinięciu frazeologizmu *dokładać do pieca* ('podsycać atmosferę, wzbudzić kontrowersje') za pomocą komponentu *politycznego* oraz komentarza zawierającego słowo *gorąco*, odświeżające dosłowny sens połączenia. Jest to jednak defrazeologizacja pozorna¹⁶, gdyż odczytanie wypowiedzi dokonuje się na poziomie metaforycznym. Grą językową jest także związek frazeologizmu ze składnikiem kontekstu poprzedzającego, jakim był *węgiel*.

Nieźle ci idzie, kotku! (reklama obuwia sportowego) (TVP Kobieta, 20.09.2022).

Reklama, w której mężczyzna jadący samochodem wykrzykuje powyższe słowa do kobiety idącej w sportowym obuwiu.

Gra językowa zasadza się na podwójnym odczytaniu połączenia *nieźle ci idzie* – jako frazeologizmu ze znaczeniem 'nieźle sobie radzisz' i jako związku luźnego (poprzez tło kontekstowe – widok idącej kobiety), zmodyfikowanego składniowo (powinno być: *nieźle ci się idzie*).

¹⁵ Jest to nieco zmieniona postać frazeologizmu *prędzej mi kaktus na dłoni wyrośnie niż...*

¹⁶ Na temat defrazeologizacji pozornej zob. Stawnicka 2004: 102.

Po owocach ich poznać (napis na pasku) (TVP Info, 22.09.2022).

Mowa o winiarzach i urodzaju winobrania w Polsce.

Gra językowa opiera się na uaktualnieniu sentencji z Pisma Świętego *Po owocach ich poznać* ('ludzi poznajemy lepiej po ich czynach, niż po słowach'¹⁷) poprzez związek jednego z jej komponentów z tłem kontekstowym (*owoce – winobranie, winiarze*). Uaktualnione znaczenie przysłowia: pracę winiarzy poznamy po obfitości ich zbiorów.

Zadbajmy o to, żebyśmy świecili przykładem i nosili odblaski (komentarz dziennikarki) (DDTVN, 9.12.2022).

O konieczności noszenia odblasków przez pieszych, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym, gdy wcześniej robi się ciemno.

Gra językowa polega na nałożeniu się znaczenia frazeologicznego *świecić przykładem* ('postępować wzorowo, w sposób godny naśladowania') i jego uaktualnienia – więz czasownikowego komponentu związku (*świecić – odblaski*) z tłem kontekstowym.

Zapuszczają żurawia w chaszczce. Jak co roku trwa zimowe liczenie ptaków (komentarz dziennikarza) (*Teleexpress*, TVP1, 28.01.2023).

Grę językową tworzy więz rzeczownikowego komponentu frazeologizmu *zapuszczyć żurawia* ('podejrzec, zająrzeć ukradkiem') z jednym z komponentów kontekstu (*żuraw – ptaki*), co częściowo przywołuje dosłowny wydzźwięk związku. Sens frazeologizmu pozostaje taki sam.

Jak można się zorientować, mechanizm defrazeologizacji we wszystkich przypadkach jest podobny. Najczęściej doprowadza do niej więz jednego z komponentów frazeologizmu z tłem kontekstowym (komponentem kontekstu). Rezultatem defrazeologizacji jest odświeżenie, uaktualnienie frazeologizmu, współgrające z jego właściwym, metaforycznym znaczeniem. Zabieg ten ma charakter żartobliwy.

5. Homonimia, polisemia i paronimia

Gdybym wiedział, gdzie te miliony są zakopane. Bo... w Zakopanem nie...? (*Wiadomości*, TVP1, 20.07.2022).

Wypowiedź Donalda Tuska, wielokrotnie przytaczana w „Wiadomościach”, w której odnosi się on do zapowiedzi programowych Prawa i Sprawiedliwości dotyczących programów społecznych. Tusk był wtedy w Zakopanem.

Gra językowa polega na użyciu w jednym kontekście homonimów: *zakopane* (zakopać) i *Zakopane* (miasto).

¹⁷ <https://www.niedziela.pl/artykul/72121/nd/Przyslowia-i-powiedzenia-z-Pisma-Swietego> (dostęp: 18.02.2023).

Finlandia wstąpiła do NATO, więc pani premier ma powód do świętowania. I jeżeli z tego powodu pani premier **Finlandii** zakosztowała „**Finlandii**”, to nic takiego (Wydarzenia, Polsat News, 19.08.2022).

Wypowiedź premiera Mateusza Morawieckiego na temat imprezy z udziałem premier Finlandii.

Gra językowa jest tu zbudowana na ogrywaniu homonimii: *Finlandia* (państwo) i *Finlandia* (nazwa wódki).

Pożycz wszystkim wszystkiego, co najlepsze, a pieniądze **pożycz** w PKO Banku Polskim (TVP1, 20.11.2022).

Reklama banku PKOBP.

Grę językową tworzą homonimy: *pożycz* (pot. złóż życzenia) i *pożycz* (weź pożyczkę).

Pociąg do podwyżek (napis na pasku).

– To się nazywa **odjazd** (w kadrze odjeżdża pociąg)... *cenowy*. **Pociąg** do podwyżek ruszył ze stacji początkowej. Pasażerowie, którzy kupili kolejowe bilety, dopiero dziś rano **płacą i płaczą** (komentarz dziennikarza) (*Fakty*, TVN, 11.01.2023).

O wzroście cen biletów na pociągi kolejowe spółki Intercity.

Gra językowa polega na tym, że w odpowiednio dobranym kontekście w jednym słowie odżywiają znaczenia homonimiczne: *pociąg* ‘skłonność, upodobanie do czegoś’ i ‘pojazd poruszający się po torach’. Ponadto występuje tu polisemia: *odjazd* ‘ruszenie w drogę, w podróż jakiegoś środka lokomocji’ i ‘stan odurzenia wywołany wysokimi cenami biletów’. Dodatkowo obok siebie pojawiają się paronimy: *płacą* i *płaczą*.

Niezatapialny Czarnecki (tytuł).

*Kondycji można mu więc pozazdrościć. Polityk jest **niezatapialny** również politycznie!* („Super Express”, 14–15 stycznia 2023, nr 11, s. 6–7).

O pośle Prawa i Sprawiedliwości Ryszardzie Czarneckim, który dba o kondycję fizyczną i bardzo lubi pływać. Tekst uzupełniają zdjęcia posła pływającego w basenie.

Gra językowa opiera się na ogrywaniu polisemii *niezatapialny* ‘taki, którego nie da się zatopić’ (o statkach, łodziach itp., tu – o osobie dobrze pływającej) i *przen.* ‘o osobie pełniącej jakieś stanowisko – długo utrzymującej się na stanowisku’. Gra, powstała jako efekt zastosowania w tekście homonimii, polisemii i paronimii, ma charakter żartobliwy lub żartobliwo-ironiczny.

Zakończenie

Gra językowa jest zjawiskiem powszechnym w języku we współczesnych mediach. Zgromadzony w niniejszym artykule materiał stanowi zaledwie wycinek przypadków gry językowej w mediotekstach. Jak pokazała przeprowadzona analiza, gra językowa

we współczesnych tekstach medialnych ma najczęściej charakter żartobliwy, ironiczny lub żartobliwo-ironiczny, nierzadko o odcieniu pejoratywnym, deprecjonującym. Realizuje przy tym funkcję fatyczną z elementami ludyczności. Wyjawia też wspólnotę wiedzy nadawcy i odbiorcy – z nastawieniem na współpracę komunikacyjną między nimi. Pobudza odbiorcę do odgadnięcia intencji nadawcy, co w upotocznionym, bliskim odbiorcy języku nie wydaje się trudne.

W zaprezentowanym materiale badawczym gra językowa objawia się głównie w kontaminacji leksykalnej (wyrazowej i frazeologicznej). Kontaminacja frazeologiczna prowadzi do defrazeologizacji, która występuje jako swoisty zabieg (podwójne odczytanie frazeologizmu z zachowaniem jego struktury) gry językowej. W mniejszym zakresie gra językowa we współczesnych mediotekstach wykorzystuje ogrywanie homonimii, polisemii czy paronimii wyrazów.

Bibliografia

- Chrzanowska-Kluczevska E., 2005, *Gry językowe – problemy teoretyczne*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Studia Slavica” X, z. 374: *Gra językowa*, s. 9–18.
- Gębka-Wolak M., 2005, *O środkach składniowych używanych w grach językowych*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Studia Slavica” X, z. 374: *Gra językowa*, s. 49–57.
- Jadacka H., 1999, *Wpływ mediów na złagodzenie kryteriów poprawności słowotwórczej*, [w:] *Polszczyzna w komunikowaniu publicznym. Prace poświęcone Profesor Halinie Satkiewicz z okazji jubileuszu Jej i Jej Zakładu*, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, G. Majkowska, Warszawa, s. 27–36.
- Kozłowska A., 2016, *Wpływ mass mediów na życie społeczne*, [w:] *Wybrane problemy współczesnego świata w refleksji socjologicznej*, red. E. Firlić, J. Gładys-Jakóbić, Warszawa, s. 195–215.
- Kudra B., 2011, *O tzw. derywacji pragmatycznej i derywatach pragmatycznych (słowotwórstwo a pragmatyka)*, [w:] *Wokół słów i znaczeń IV. Słowotwórstwo a media. Materiały czwartej konferencji językoznawczej poświęconej pamięci Profesora Bogusława Krei*, red. E. Badyda, J. Maćkiewicz, E. Rogowska-Cybulska, Gdańsk, s. 13–18.
- Kudra B., Kudra A., 2006, *Demokratyzacja języka – demokratyzacja w języku*, „Media. Kultura. Komunikacja społeczna. Zeszyty naukowe Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej” 2, s. 342–346.
- Loewe I., 2020, *Język w mediach cyfrowych*, [w:] *Polszczyzna w dobie cyfryzacji*, red. A. Hącia, K. Kłosińska, P. Zbróg, Warszawa, s. 29–40.
- Pisarek W., 2007, *O mediach i języku*, Kraków.
- Stawnicka J., 2004, *Defrazeologizacja w przekładzie (polskie teksty aforystyczne w przekładzie na język rosyjski)*, „Przegląd Rusycystyczny” 1, s. 100–109.
- Wojtak M., 2015, *Rozłożone gazety. Studia z zakresu prasowego dyskursu języka i stylu*, Lublin.

Źródła internetowe

- Kaszewski K., 2018, *Media o sobie. Językowe elementy autopromocyjne w przekazach informacyjnych prasy, radia i telewizji*, <https://www.wdib.uw.edu.pl/attachments/article/1767/!%20K.Kaszewski%20-%20Media%20o%20sobie.pdf> (dostęp: 31.01.2023).

- Kępa-Figura D., 2009, *Gry językowe we współczesnej komunikacji medialnej*, „Prace Językoznawcze” XI, s. 95–113, http://uwm.edu.pl/polonistyka/pracejezykoznawcze/pol/pliki/11_Pracejezykoznawcze_XI.pdf (dostęp: 9.01.2023).
- Loewe I., 2015, *Mediotekst w naukach humanistycznych – recenzja*, „Tekst i Dyskurs” 8, s. 253–255, https://rebus.us.edu.pl/bitstream/20.500.12128/17182/1/Loewe_Mediotekst_w_naukach_recenzja.pdf (dostęp: 4.06.2024).
- Loewe I., 2018, *Od mediosfery do mediologii*, [w:] *Współczesne media. Media multimodalne*, t.1: *Zagadnienia ogólne i teoretyczne. Multimodalność mediów drukowanych*, red. I. Hofman, D. Kępa-Figura, Lublin, s. 21–33, <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2021/0217/140335-wm-multimodalnosc-mediow-1.pdf> (dostęp: 4.06.2024).
- Pisarek W., 2016, *Język mediów czy język w mediach?*, „Język Polski” 2, s. 5–10, <https://jezyk-polski.pl/index.php/jp/article/view/157/97> (dostęp: 4.06.2024).
- Płuchowska D., 2017, *Media (w) komunikacji (społecznej)*, [w:] *Teorie komunikacji i mediów 10. Konstruowanie komunikacji i mediów 2*, red. M. Wszolek, Wrocław, s. 31–51, <https://dziennikarstwo.uni.wroc.pl/userfiles/files/nauka/open%20access/Teorie%20Komunikacji%20i%20Mediów%2010.pdf?v=1511537454> (dostęp: 22.01.2023).
- Pstyga A., 2021, *Przekład w komunikowaniu medialnym – perspektywa aksjologiczna*, <https://wyd2.ug.edu.pl/wp-content/uploads/2021/09/Pstyga-Przeklad-w-komunikowaniu-medialnym-fragm-.pdf> (dostęp: 4.06.2024).

What is going on in the media, or about language game in contemporary media texts

Abstract

This article deals with language in the media. The aim of the study is to analyze the language game in contemporary media texts in the aspect of linguistic means used in it. The following research methods are used in the article: structural analysis method, semantic-connotation analysis method and functional-pragmatic analysis method. The results of the study showed that the dominant means of a language game in the research material of the article is lexical blending. Dephraseologisation has also been recognised as a special means of a language game.